

Magyarországi környezetkultúra

Fotópályázat

„Magyarországi környezetkultúra” címmel többfordulós fotópályázatot hirdet a Népművelési Intézet és a Gödöllői Művelődési Központ. A pályázat célja: felhívni a figyelmet az elmúlt két évtizednek mindennapi életben tapasztalható jelentős változásaira. A sorozat első témája: az erkély. A pályázaton részt vehet minden hivatásos fotóművész és amatőr, aki pályamunkát nyújt be a témáról.

A pályázat szociografikus jellege tág teret ad a városi, falusi környezet felméréséhez, újraképzéséhez, ezért a kritikus ábrázolás is indokolt lehet.

Pályázni lehet 18x24 centiméternél nem kisebb szí-

nes, vagy fekete-fehér papírréppel, valamint egy dia pozitívval. Egy szerző legfeljebb 5 képet küldhet be, de a sorozatok egy felvételnek számítanak. A képeket a Népművelési Intézet címeire (Budapest, I., Corvin tér 8.) szeptember 30-ig kell eljuttatni. A legjobb alkotásokat a Népművelési Intézet által felkért zsűri értékeli, s öt harmadik, három második, illetve egy első díjat ad ki, 1000, 3000, valamint 5000 forintos értékben. A legszínelőbb munkák részt vesznek a Gödöllői Művelődési Központ 1985 márciusában megrendezésre kerülő kiállításán. Valamennyi felvétel a Népművelési Intézet Mindennapi kultúra szekciójának gyűjteményébe kerül.

Elhunyt Mihail Solohov

Hosszan tartó betegség után, életének nyolcvanadik évében hétfőn elhunyt Mihail Solohov, a Nobel-díjas szovjet író. Regényei, a feltört ugar. A házáért harcoltak. A leghíresebb, a Csendes Don, valamint novellái világszeret ismertek, széles körben olvasottak voltak, hazánkban is számos alkalommal adták ki őket. Valamennyi regényét és sok novelláját megfilmesítették. Magyarországon az Emberi sors vált közülük a legismertebb, Szergej Bondarcukkal a főszerző. Az élete végéig nagy szeretettel és tisztelettel övezett Solohov munkásságáért a Szovjetunió számos magas állami és irodalmi kitüntetését kapta meg. Írói munkássága elismeréseként 1965-ben megkapta a Nobel-díjat.

Hervadó harmónia

Nem hiszem, hogy él e városban polgár, akit ne fogott volna meg varázsa, aki nem csodálta volna legalább egyszer lenyűgöző szépségét, aki ne vetne — szinte minden alkalommal, ha arra visz az útja — futó pillantást a színek és formák mesteri összehangolásából született könnyen hervadó harmóniájára, békés és mégis lüktető mozgalmos kirakatára.

Valóságos lelki felüdülés megpihenni néhány percre az üvegablak védte élőkút előtt és telfelejtő újjászületes átlépni a tavaszba eszámunkra szokatlanul hosszúra nyúlt zimankóból.

Bizonyval kitalálták már: tavaszról — a sűrű hőségben — csak virágüzlet mesélhet, mégpedig a legszebb szegedi, a Kárász utcai, amelyről nyugodt szívvel elmondható: mindennap ünneplőbe öltözik. Kirakata nemcsak a tél végi tavaszváró nosztalgia hangulatban jelent oázist az életünkben, s nemcsak a legszomorúbb őszi-téli napokban kínálja szemét gyönyörködtető szépségét, hanem mindenkor igyekszik megmutatni valami tipikusát és jellemzőt egy-egy évszak sajátos hangulatából.

Persze most — így télutón — jobban és könnyebben rabul ejt a szemnek még szokatlan, színpompás varázs. Gerberák, kálák, rózsák és szegfűk végre egy társaságban lehetnek a tavasz „fóliás” hírnökeivel; a narciszokkal, tulipánokkal, jácintokkal és freziákkal. És együtt pompázhat itt a palette majd minden színe.

Tavasz a télben — kirakat a Kárász utcán

Megtúrva maguk mellett az új divat modelljeit: a száritott virágból készült díszeket.

A szűk műhelyben pedig készülnek a virágkötészet remekei. Nem túlzás a szó, valóságos művészi kompozíciók, izlésesen megkomponált csokrok, amelyek a színek és formák — szigorú szabályok szabta — harmonikus összeállításából születnek. És ott pompáznak majd az otthonokat díszítő, izlésünket formálva — úgy, ahogyan azt a tíz virágkötőmester megálmodta.

A virágkötészet mesterség, a hervadó természet „szobrászata”. A Kárász utcai üzlet dolgozó — akik országos versenyeken is szép sikereket érnek el — megérdemlik a szakma mestere címet. Pedig külföldi szaklapok és könyvek hiányában nem könnyű lépést tartaniuk a változó virágkötő divattal, az új stílusirányzatokkal. A szakmájuk szeretete vezérli őket, hogy nap mint nap „újrálmodják” a legesleggyorsabban elmúló harmóniát.

K. K.

MÁV-igazolványok érvényesítése

Megkezdődött a közalkalmazottak kedvezményes vasúti jegy váltására jogosító arcképes igazolványainak érvényesítése. Az igazolványokat a munkáltatók érvényesítik, az erre a célra szolgáló bélyeggel.

A közalkalmazottak 20 forint, az újságírók, a SZÖVOSZ, az OKISZ és a KIOSZ dolgozói pedig 60 forint térítési díjat fizetnek igazolványaik érvényesítéséért. Az új igazolványok kiállításáért további 5 forintot számíttanak fel.

A meglévő — 1983-as évre érvényes — fekete színű igazolványok 1984. március 31-én éjfélig használhatók fel utazásra. Április 1-től már csak az 1984-es évre érvényesített 33 százalékos mérséklésű menetjegy váltására jogosító igazolványokat használhatják fel a jogosultak.

A MÁV Szegedi Igazgatósága a bélyegek kiadását megkezdte és március 31-én fejezi be. Bővebb tájékoztatást a 14-024 számú telefonon ad a szegedi igazgatóság kereskedelmi és szállítási osztályának menetkezelési csoportja.

Hatékonyabb érdekvédelem

Kertbarátok, kistenyésztők tanácskozása

Szerte az országban 729 kertbarát és kistenyésztő kör dolgozik, s tevékenységükkel jelentősen hozzájárulnak a lakosság jobb ellátásához — állapította meg a tavalyi tapasztalatokat összegző keddi ülésén a Kertbarátok és Kistenyésztők Országos Társadalmi Szövetsége. Az eszmecserét a Haza-fias Népfront Országos Tanácsának budapesti székházában tartották.

A körök munkája annál inkább elismerésre méltó — hangsúlyozta Csekei László, a szövetség titkára —, mert bár az aszály károsan hatott a termelésre, a kertészek, kisállattenyésztők számottevően mennyiségben jutatták el ariákat a környező felvásárló helyekre. A lakosság szívesen vásárolja termékeiket, állataikat, mert azok minősége mindig megüti, illetve meghaladja az átlagosat. A szükséges anyagok, gépek, eszközök mindenkori a gazdák rendelkezésére álltak, bár e cikkek ára az utóbbi időkben számottevően növekedett. Ez arra ösztönözte a kertbarátokat

Dolgozatok az iskoláról

A Csongrád megyei Művelődésügyi Szemle új kötete

A pedagógusok kísérleti tapasztalatait, az oktatásban, nevelésben alkalmazott új módszereket, formákat, valamint a közművelődési tevékenység eredményeit több mint két évtizede pályázatok útján gyűjti össze a megyei tanács művelődésügyi osztálya. A legjobb dolgozatokat évente közkinccsá teszik: a TIT megyei szervezetének közreműködésével a Csongrád megyei Művelődésügyi Szemle című kiadványban megjelentetik.

A legújabb, 21. kötetben az 1981–82-es tanév pályázatának néhány dolgot olvasható, és valamennyi díjnyertes munka értékelése. A pedagógusok aktivitására jellemző adat: a szobanforgó évben 74 pályamunka érkezett a felhívásra. Közülük hatot ad közre a Szemle: Kurucsai Jánosné óvodai be-

mutató foglalkozásokat ír le, amelyekkel azt szemlélteti, hogyan lehet megtanítani közlekedni a kicsiket. Egy, a JATE pedagógiai tanszéke által irányított kísérlettel a közép fokú műszaki oktatás hatékonyságát szeretnék növelni; dr. Varsányi Zoltának az anyag- és gyártási ismeret tantárgyból tervezett és megvalósított módszere igen eredményesnek bizonyult. Kanfi Horváth Sándorné a napközi és az út-őrőrcsapat kapcsolatrészeréről írt, Németh Krisztin Tibor az üzemi gyakorlatokról. Dr. Blazovich László megyei levéltárigazgató tématervet dolgozott ki, amely elsősorban a történelemtanításban hasznos, s föltárja azokat a lehetőségeket, melyeket a levéltár szolgálhat az oktatás gazdagításához. Balogh Jánosné a „korrekciós” első osztályosok kreatív képességeinek fejlesztéséhez közlő módszereket, eljárásokat, óraterveket.

A 21. kötet Figyelő rovata dr. Koncz János elemzését közli. „Nevelőmunkánk néhány ideológiai kérdése” címmel, valamint Nógrádi László és Renkó Pál fölmérését az iskolai sportlétesítmények helyzetéről.

Statistikák

A Központi Statisztikai Hivatal a Statisztikai Kiadó Vállalat gazdagságban közreadta gazdasági és társadalmi életünk területi jelenségeit feltáró új kötetét.

Az évkönyv képet ad a településgyűttesek kialakulásának folyamatáról a hetvenes években, majd részletesen beszámol az 1982. évi eredményekről. Gazdag táblaanyaga ábrákkal illusztrálva mutatja be a népesség, népmozgalom, foglalkoztatottság és az egyes népgazdasági ágak mutatóinak alakulását. Életkörülményeinket a lakossági fogyasztás és a szolgáltatások, a kulturális, egészségügyi és kommunális ellátás tükrében ismerteti. A Településhálózat című fejezet a települések jellemző adatait, a városok, a kiemelt községek

Nyugdíjasok üdültetése

Magyarországon minden ötödik állampolgár nyugdíjas, számuk elérte a 2,2 milliót. Közülük a nők vannak többségben (1 millió 300 ezer), már csak azért is, mert ők öt évvel korábban mehetnek nyugdíjba. Természetesen mások a lehetőségei a tegnap és tegnapelőtt nyugdíjba kerülteknek és azoknak, akik jóval korábban, 15–20 éve hagyták abba a munkát. Mindegyikük egészségi állapota, anyagi helyzetük, életkoruk, családi helyzetük, valamint munkavállalási lehetőségeik mérlegelésével kapnak kisebb-nagyobb támogatást, kedvezményeket.

Földényben is?

A korábban létesített szakszervezeti tagságukat mintegy 600 ezren tartották

meg, vagyis a szakszervezeti tagság 13 százaléka nyugdíjas. Ok aktiv társaikkal azonos jogokat élveznek, így többek között a kedvezményes üdülésről is részesehetnek. A földényi családok beutalás kivételével valamennyi kedvezményes üdülésre jogosultak. A vakáció alatti családi üdülés mindössze öt csoportban szervezhető. Ilyenkor az igénylők száma mindig többszöröse a lehetőségeknek. Ezért írja elő a szakszervezeti tagság kedvezményes üdülési szabályzata, hogy a földényben a nagyszülők — akár aktívak, akár nyugdíjasok — unokáival nem pihenhetnek együtt. A főszezonon kívüli időszakban már elvihetik a nyugdíjasok a kisunokát.

Egyesek részéről újra és újra felmerül a kétely, hogy a nyugdíjasok SZOT-beutalása csak az üdülési szabályzatban rögzített lehetőségek marad. Adatokkal igazolható, hogy a szakszervezeti alapszervezetek többsége az idősök üdültetését is szívügynek tekinti. Az elmúlt évi üdülési statisztikák később összesítik, ezért most csak az 1982. évi térszámok ismertetésére vállalkozhatunk.

Minden hatodik vendég nyugdíjas

A SZOT-üdülők minden hatodik felnőtt vendége nyugdíjas. A vasasszakszervezethez tartozó alapszervezetek például a felnőtt SZOT-beutalók egyötödét adták a nyugdíjasoknak. Ez nem véletlen, mivel a nagyszülők többsége önálló alapszervezetként kezeli a nyugdíjasbiztoságokat. A vasasoktól alig maradt el a Textil- és Ruházatipari Szakszervezet. Mindkét

szakmában a SZOT-üdülők 19–19 százalékát adták a nyugdíjasoknak. Ugyancsak pozitív a kép a Közlekedési, a Postás és a Vasutas Szakszervezetnél is, valamennyinél az összes beutaló 18 százalékát kapták az idősök.

A SZOT-beutaláson kívül néhány szakmai központ — mint például a vasas, a nyomdász — a budai hegyekben, az egészségügyi Keszthelyen és Csopakon, a Bőripar, a HVDSZ, a KPVD SZ, a közlekedés, a vasutas az ország egyéb üdülőhelyein rendszeresen szervezi a földényen kívüli időszakban a külön nyugdíjas csoportokat.

Nemcsak a SZOT feladata

Esetenként félreértés tapasztalható, hogy csak a vállalatunknál munkát vállaló nyugdíjasok üdülhetnek SZOT-beutalóval. Ez tévedés, valamennyi nyugdíjas szakszervezeti tag beutalható kedvezményesen SZOT-, vagy vállalati üdülőbe. Ugyanis a nyugdíjasok üdültetése nemcsak a SZOT feladata. Az idős korúak az összes kedvezményes beutalási lehetőség több mint kétharmadát jelentő vállalatok, hivatalok, intézmények által fenntartott üdülőbe is eljuthatnak.

A nyugdíjasoknak az üdülés nem csupán kikapcsolódás; szervezetük regenerálódását is segíti a kéthetes pihenés. A jövőben évente még több nyugdíjas üdülhetne, ha a meleg vízű fürdőhelyek mellett létesült valamennyi vállalati pihenőház — a SZOT-üdülők — hoz hasonlóan — egész éven át üzemelne, és néhány csoportban az idősöket is fogadná.